

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-348-6-18>

УДК 338.45:674:658.8

ПАХУЧА Еліна

Державний біотехнологічний університет

<https://orcid.org/0000-0003-0509-8230>e-mail: ellinapakhucha@gmail.com

ІВАЩЕНКО В'ячеслав

Державний біотехнологічний університет

<https://orcid.org/0000-0003-1531-8057>e-mail: murena250@gmail.com

СТРАТЕГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ДЕРЕВООБРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УМОВАХ ДИНАМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА

У статті проведено дослідження стратегічних детермінант конкурентоспроможності підприємств деревообробної промисловості в умовах зростаючої нестабільності зовнішнього середовища та посилення ринкових викликів. Проаналізовано детермінанти, які визначають конкурентні позиції підприємств галузі, зокрема ресурсно-виробничі, організаційно-управлінські, фінансово-економічні, маркетингові, інноваційно-технологічні, екологічно-соціальні та інституційно-ринкові. Розкрито вплив динаміки сировинного забезпечення, рівня технологічної модернізації, доступу до інвестицій та ефективності управлінських рішень на формування конкурентних переваг підприємств. Виявлено та систематизовано основні ризики, що можуть трансформувати ринкове становище деревообробних підприємств, серед яких – нестабільність лісосировинної бази, технологічне відставання, фінансова нестійкість та регуляторні обмеження. На основі узагальнення теоретико-методичних підходів запропоновано комплексну систему стратегічних детермінант, яка відображає сучасну структуру чинників впливу та може бути використана як інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємств галузі у довгостроковій перспективі.

Ключові слова: конкурентоспроможність підприємства, стратегічні детермінанти, деревообробна промисловість, ризики, інноваційний розвиток, конкурентні переваги, ринкове середовище, стратегічне управління.

PAKHUCHA Ellina, IVASHCHENKO Vyacheslav

State Biotechnological University

STRATEGIC DETERMINANTS OF COMPETITIVENESS OF WOOD PROCESSING INDUSTRY ENTERPRISES IN A DYNAMIC ENVIRONMENT

The article investigates the strategic determinants that shape the competitiveness of enterprises in the wood processing industry within a dynamic and volatile business environment. The study emphasizes the growing importance of identifying, evaluating, and managing those determinants that directly influence the ability of enterprises to operate sustainably and maintain stable market positions. The research identifies a wide range of factors that affect competitiveness, including the availability and efficiency of using raw materials, the organization of production processes, the quality of managerial decision-making, financial resilience, technological development, market presence, and compliance with ecological and social requirements.

The article analyzes the specific challenges faced by wood processing enterprises, such as instability of timber supply chains, fluctuations in global market demand, increasing competition from imported products, and stricter environmental regulations. It is demonstrated that the development of the industry is increasingly dependent on the implementation of advanced technologies, improvement of logistics processes, involvement in sustainable forest management systems, and alignment of production activities with the principles of the circular and green economy. A significant conclusion arising from the study is that competitiveness in this sector cannot be ensured solely through price advantages; it must be based on innovation, strategic flexibility, diversification of products and markets, and long-term investment priorities. Based on the findings, the article develops a comprehensive model of strategic determinants of competitiveness, reflecting the interrelation between production capacities, managerial efficiency, technological modernization, marketing capabilities, financial stability, socio-environmental responsibility, and the institutional environment. This model can serve as a methodological framework for enterprises, enabling them to monitor competitiveness indicators, anticipate risks, optimize resource allocation, and build adaptive development strategies. The study concludes that strengthening the competitiveness of wood processing enterprises requires not only technological upgrading and resource efficiency improvements but also the development of proactive strategies aimed at innovation management, value-added product creation, environmental compliance, and market expansion. The research results provide a foundation for further analytical and empirical studies aimed at improving assessment tools, developing industry-specific competitiveness indices, and designing policy recommendations to support sustainable development of the wood processing industry.

Keywords: enterprise competitiveness, strategic determinants, woodworking industry, risks, innovative development, competitive advantages, market environment, strategic management.

Стаття надійшла до редакції / Received 30.10.2025

Прийнята до друку / Accepted 12.12.2025

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОКІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Деревообробна галузь України функціонує в умовах підвищеної мінливості ринкового середовища, що зумовлено як зовнішніми, так і внутрішніми викликами. Коливання попиту на світових ринках, зміни

регуляторних вимог, зростання конкуренції, нестабільність логістичних маршрутів, а також обмеженість ресурсної бази безпосередньо впливають на здатність підприємств утримувати конкурентні позиції. Водночас внутрішні чинники – рівень технологічного забезпечення, ефективність управлінських рішень, інноваційний потенціал, якість організації виробництва та використання ресурсів – формують основу адаптивності підприємства до цих змін. Проблема посилюється тим, що традиційні підходи до оцінювання конкурентоспроможності вже не відповідають темпу структурних перетворень у галузі. Підприємствам деревообробної промисловості потрібні гнучкі та комплексні стратегічні інструменти, які дозволяють вчасно реагувати на динаміку середовища, мінімізувати ризики й формувати стійкі конкурентні переваги. Саме потреба у переосмисленні впливу стратегічних детермінант на конкурентоспроможність та визначенні їх взаємозв'язків актуалізує цю наукову проблему.

З огляду на це, дослідження спрямоване на вирішення важливих наукових і практичних завдань: уточнення змісту стратегічних детермінант конкурентоспроможності у контексті деревообробної промисловості; виявлення їх ролі у формуванні стійких конкурентних позицій; а також розроблення рекомендацій щодо підвищення адаптивності підприємств у мінливому середовищі. Отримані результати мають прикладне значення для підприємств галузі, оскільки сприяють поліпшенню стратегічного планування, підвищенню ефективності управління та розширенню можливостей розвитку на внутрішньому й зовнішньому ринках.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Конкурентоспроможності підприємств традиційно розглядається крізь призму концепцій галузевої конкуренції, ресурсно-орієнтованого підходу та теорії динамічної здатності. В межах стратегічного менеджменту конкурентні переваги пов'язуються з позиціонуванням у галузі, унікальністю ресурсів та здатністю підприємства швидко перебудовувати свою ресурсно-компетентнісну базу у відповідь на зміни зовнішнього середовища. Для деревообробних підприємств ці підходи доповнюються специфікою лісоресурсної бази, екологічними обмеженнями та вимогами «зеленої» економіки.

У зарубіжних дослідженнях лісового та деревообробного сектору конкурентоспроможність розглядається на перетині цінових факторів, інновацій, екологічної результативності та інтеграції у біоекономіку. Дослідження [1] підкреслює, що довгострокова конкурентна перевага лісоорієнтованого сектору все більше ґрунтується на інноваціях, диференціації продукції, сервісній складовій та здатності відповідати вимогам сталого розвитку. Праця [2] присвячена компаніям, що виробляють плити на деревинній основі, показують домінування стратегії цінового лідерства, але водночас фіксують зростання значення якості, гнучкості постачань і партнерських відносин з клієнтами як ключових детермінант конкурентних позицій. Окремий блок публікацій стосується впливу галузевої та промислової політики на експортну конкурентоспроможність деревообробних виробництв. Так, колектив авторів [3] на матеріалах китайського ринку показує неоднозначний вплив індустріальної політики на експортні позиції підприємств деревообробної промисловості, акцентуючи на ролі цільових стимулів, інвестицій у модернізацію та екологічні стандарти.

Вітчизняна наукова дискусія останніх років зосереджується переважно на оцінюванні поточного рівня конкурентоспроможності деревообробної галузі, її експортного потенціалу та впливу воєнних і соціально-економічних шоків. У працях вітчизняних дослідників аналізуються індикатори галузевої конкурентоспроможності, наслідки міграційних процесів та воєнної агресії для деревообробних підприємств, а також виявляються ключові виклики, пов'язані зі зміною структури попиту, логістичними обмеженнями та трансформацією ринків збуту[4]. Дослідження [5] присвячене забезпеченню конкурентоспроможності української деревообробної промисловості у постпандемічний період; автори використовують кластерний аналіз для визначення позицій України у світовому просторі та формують загальні заходи щодо посилення конкурентних переваг галузі. У низці робіт оцінюється експортна динаміка української деревної продукції та її роль у національній економіці, підкреслюється поєднання ресурсного потенціалу з вимогами сталого розвитку й євроінтеграційними орієнтирами[6].

У науковій літературі дедалі більше уваги приділяється пошуку стратегічних орієнтирів, здатних забезпечити стійкість деревообробних підприємств у період відновлення економіки. Виокремлено детермінанти підтримання конкурентоспроможності деревообробної промисловості України у поствоєнний період, акцентуючи на важливості модернізації основних фондів, оновлення продуктового портфеля, диверсифікації ринків та державної підтримки[7]. У дослідженні [8] визначено, що головними шляхами зростання конкурентоспроможності лісгосподарських підприємств є кроки, націлені на збільшення результативності лісгосподарської та лісопереробної діяльності, пришвидшення технічного прогресу, розбудову каналів збуту товарів, нарощування прибутковості та зміцнення фінансового становища, підвищення рівня стимулювання певних груп працівників, поліпшення адміністрування податків, зборів та інших платежів, посилення охорони та захисту лісу. Запропоновано низку комплексних рішень для стабілізації лісопромислового сектору, зокрема[9]: перехід до повного циклу використання ресурсів, розвиток технологічної обробки та запровадження енергоощадних технологій, поширення циклічних бізнес-моделей і залучення вторинної деревини до виробничих процесів. Сучасний розвиток деревообробної промисловості

охоплює п'ять напрямів[10]: екологічну стійкість і біоекономіку, впровадження інновацій та технологій Індустрії 4.0, принципи циркулярної та «зеленої» економіки, посилення соціальної відповідальності та зайнятості, а також забезпечення енергетичної й сировинної безпеки.

Спираючись на наукові здобутки та значний масив праць, присвячених конкурентоспроможності деревообробної галузі в Україні та за кордоном, недостатньо дослідженими залишаються саме стратегічні фактори конкурентоспроможності підприємств у контексті динамічного середовища. Потребують уточнення структури та взаємозв'язку зовнішніх і внутрішніх чинників, що визначають здатність підприємств деревообробної промисловості не лише зберігати позиції на ринку, а й формувати стійкі конкурентні переваги в умовах критично високої мінливості середовища. Саме окреслення та емпіричне наповнення цих стратегічних детермінант і становить наукову нішу, у межах якої розташовується дане дослідження.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті є обґрунтування та систематизація стратегічних детермінант, що визначають конкурентоспроможність підприємств деревообробної промисловості в умовах динамічних змін зовнішнього та внутрішнього середовища.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

В умовах зростання конкуренції та високої мінливості ринкового середовища особливого значення набуває правильне розуміння сутності конкурентоспроможності підприємства. У широкому трактуванні її можна охарактеризувати як здатність компанії ефективно діяти на ринку, пропонуючи продукцію та послуги, що відповідають очікуванням і потребам споживачів[11]. Цей показник охоплює не лише фінансово-економічні результати, але й такі складові, як інноваційний потенціал, ділова репутація та якість клієнтського сервісу.

Деревообробна промисловість займає вагоме місце в структурі світового господарства, адже охоплює процеси заготівлі та переробки деревини, яка надалі знаходить застосування у будівництві, судно- та автомобілебудуванні, авіаційній галузі, енергетиці та багатьох інших секторах. Ця сфера не лише формує відчутний економічний потенціал, але й робить помітний внесок у збереження природних ресурсів і забезпечення принципів сталого розвитку[12]. З огляду на глобальну екологічну політику та посилення вимог до ресурсоефективності, роль деревообробної галузі як елемента «зеленої» економіки постійно зростає. Крім того, розвиток інноваційних технологій переробки відкриває нові можливості для підвищення конкурентоспроможності підприємств цієї галузі.

У контексті дослідження стратегічних детермінант конкурентоспроможності важливо врахувати, що деревообробна промисловість має низку галузевих особливостей. Її розвиток значною мірою визначається доступністю сировинної бази та дотриманням екологічних вимог, які впливають як на технологічні процеси, так і на ринкові можливості підприємств[4]. Водночас результативність діяльності галузі залежить від ефективного управління логістичними та постачальницькими ланцюгами, упровадження сучасних технологій обробки деревини та створення інноваційних продуктів, що разом формує основу для зміцнення конкурентних позицій на ринку. Вибір підприємством конкретного типу конкурентної політики значною мірою залежить від характеристик конкурентного середовища, яке визначає запити споживачів, рівень ринкового суперництва та набір доступних інструментів для посилення позицій на ринку. Конкурентне середовище трактується як система зовнішніх умов і факторів певного періоду, що впливають на здатність підприємства створювати й утримувати конкурентні переваги[13]. Від того, наскільки якісно проаналізоване це середовище, залежить обґрунтованість вибору способів взаємодії з ним і відповідно – формування ефективної конкурентної політики.

Систематичне відстеження змін та тенденцій у зовнішньому оточенні забезпечує підприємство інформацією, необхідною для визначення пріоритетних напрямів конкурентної поведінки та побудови комплексу організаційних, економічних, інноваційних і маркетингових рішень. У цьому контексті особливого значення набуває ідентифікація факторів впливу та визначення потенційних ризиків підприємства.

Потенційні ризики, здатні трансформувати ринкове становище підприємств деревообробної промисловості, пов'язані передусім із нестабільністю забезпечення якісною сировиною, коливаннями цін на деревину та зростанням конкуренції за ресурси [14]. Значну загрозу становить технологічне відставання підприємств від світових виробників, зношеність обладнання та недостатні темпи впровадження інноваційних рішень, що ускладнює модернізацію виробничих процесів і підвищення їх ефективності [15]. На результати діяльності впливають також маркетингові та збутові ризики, зокрема втрата окремих ринкових сегментів, зменшення попиту на традиційну продукцію, посилення тиску з боку дешевших імпортованих товарів та зміна споживчих пріоритетів [2]. Суттєвою групою є фінансово-економічні ризики, пов'язані зі зростанням вартості кредитних ресурсів, валютними коливаннями, обмеженим доступом до інвестицій та погіршенням фінансової стійкості підприємств, що перешкоджає їх модернізації [16]. Додаткові загрози формуються зовнішнім інституційним середовищем: змінами у регуляторній політиці, запровадженням нових екологічних вимог, ускладненням процедур сертифікації та контролю [3]. У сучасних умовах істотного значення набувають також

соціально-екологічні ризики, пов'язані з посиленням вимог до відповідального використання лісових ресурсів, забезпеченням екологічної безпеки та підтриманням належних умов праці [17].

У комплексі ці ризики створюють потенційну загрозу зниження конкурентоспроможності підприємств, провокують падіння обсягів виробництва, зрушення ринків збуту та зниження рентабельності. За несприятливих умов їхній вплив може спричинити трансформацію бізнес-моделі або навіть повне згорання діяльності окремих суб'єктів галузі.

Конкурентоспроможність підприємств деревообробної галузі формується під впливом сукупності взаємопов'язаних детермінант, кожна з яких відіграє окрему роль у забезпеченні їх позицій на ринку. Вона не може розглядатися як результат дії одного фактору чи окремого управлінського рішення, оскільки галузь функціонує в умовах високої ресурсної залежності, значної чутливості до ринкових коливань та швидкого технологічного оновлення.

Тому важливим є комплексний підхід до аналізу чинників, що визначають можливості підприємств протистояти конкурентному тиску та зміцнювати свої ринкові позиції. Врахування особливостей сировинного забезпечення, якості внутрішніх управлінських процесів, інноваційного потенціалу, маркетингової стратегії та фінансової стійкості дозволяє сформувати більш повну картину конкурентних переваг підприємства. Результати систематизації наведено в табл.1.

Таблиця 1

Детермінанти конкурентоспроможності підприємств деревообробної промисловості

Характеристика	Індикатори оцінювання	Прояв впливу на конкурентоспроможність	Ризики за недостатнього розвитку
<i>Ресурсно-виробничі</i>			
Стан і доступність лісосировинної бази, технологічні можливості переробки, рівень автоматизації та продуктивності обладнання, ефективність організації виробничих процесів	Коефіцієнт використання потужностей; втрати сировини (%); рівень технічної зношеності обладнання; продуктивність праці	Забезпечують стабільний виробничий цикл, оптимізують собівартість, дають змогу випускати конкурентоспроможну продукцію високої якості та мінімізувати втрати сировини.	Дефіцит сировини, зростання витрат, зниження якості продукції, відставання від конкурентів
<i>Фінансово-економічні</i>			
Прибутковість та рентабельність виробництва, стійкість грошових потоків, доступ до інвестиційних ресурсів, здатність забезпечувати фінансування модернізації.	Рентабельність продажів; коефіцієнт покриття; рівень інвестицій; собівартість продукції	Забезпечують фінансову стійкість, забезпечують можливість інвестувати в інновації, дозволяють підприємству витримувати ринкові коливання та реалізовувати стратегічні проєкти.	Фінансова нестабільність, дефіцит оборотних коштів, обмеженість інвестицій
<i>Організаційно-управлінські</i>			
Якість управлінських рішень, професійність персоналу, ефективність організаційної структури, система мотивації та здатність підприємства швидко адаптуватися до ринкових змін.	Рівень кваліфікації персоналу; продуктивність на одного працівника; швидкість прийняття управлінських рішень; плінність кадрів	Підвищують узгодженість управлінських дій, скорочують час реагування на зовнішні виклики, забезпечують стабільність процесів та гнучкість розвитку підприємства.	Неефективна комунікація, управлінські помилки, плінність кадрів, зниження адаптивності
<i>Інноваційно-технологічні</i>			
Рівень технологічного оновлення, впровадження цифрових рішень і Індустрії 4.0, інновації у продукції та виробництві, використання енергоощадних і ресурсоефективних технологій.	Частка інноваційних продуктів у портфелі (%); витрати на модернізацію; рівень цифровізації процесів; енергоефективність	Сприяють випуску продукції з підвищеною доданою вартістю, розширюють можливості диверсифікації, покращують енергоефективність та зменшують технологічні ризики.	Технологічне відставання, неконкурентні продукти, високі виробничі витрати
<i>Маркетингові</i>			
Система позиціонування та брендингу, розвиток збутової мережі, якість комунікацій із партнерами та клієнтами, дослідження ринків і адаптація до їхніх змін.	Частка ринку (%); рівень впізнаваності бренду; диверсифікація ринків збуту; задоволеність клієнтів	Зміцнюють ринкові позиції, сприяють формуванню лояльності клієнтів, збільшують продажі, розширюють канали збуту та покращують конкурентні можливості на зовнішніх ринках.	Втрата клієнтів, зниження попиту, низька стійкість до коливань ринку
<i>Екологічно-соціальні</i>			
Дотримання екологічних стандартів (FSC, PEFC), екологічна відповідальність виробництва, ефективність ресурсоощадних практик, рівень соціальних гарантій і безпеки праці.	Наявність еко-сертифікацій; показники безвідходності; обсяг CO ₂ -викидів; рівень інцидентів на виробництві	Забезпечують відповідність вимогам міжнародних ринків, підвищують репутаційний капітал, зменшують екологічні ризики та сприяють формуванню позитивного іміджу підприємства.	Втрата сертифікацій, штрафи, обмежений доступ до ринків, репутаційні втрати
<i>Інституційно-ринкові</i>			
Податкове, митне та регуляторне середовище, умови доступу до експортних ринків, наявність державних стимулів, галузева конкуренція та логістична інфраструктура.	Ставки податків і мит; стабільність регуляторного середовища; логістичні витрати; доступ до експортних ринків	Визначають можливості підприємства щодо виходу на нові ринки, рівень стратегічних ризиків, витрати на логістику та загальну свободу формування бізнес-стратегії.	Нестабільність середовища, перешкоди для експорту, зростання витрат

Джерело: систематизовано авторами на основі даних [9-13].

Узагальнення стратегічних детермінант конкурентоспроможності деревообробних підприємств демонструє, що їхній розвиток формується під впливом комплексної взаємодії ресурсно-виробничих, управлінських, технологічних, маркетингових, фінансових, екологічних та інституційних факторів. Кожна група детермінант виконує власну функцію у зміцненні ринкових позицій: ресурсні та технологічні забезпечують стабільність виробництва та якість продукції; управлінські й організаційні визначають адаптивність підприємства; інноваційні створюють можливості для диверсифікації та розвитку продуктів із доданою вартістю; маркетингові посилюють ринкову присутність і стратегічні комунікації; фінансові гарантують стійкість і інвестиційну спроможність; екологічно-соціальні та інституційні – забезпечують відповідність сучасним вимогам ринку й регуляторного середовища.

Сукупний вплив цих детермінант свідчить, що конкурентоспроможність деревообробного підприємства є багатофакторною характеристикою, яка потребує системного підходу до управління та постійного удосконалення ключових процесів. Збалансований розвиток усіх складових дозволяє підприємствам підвищувати ефективність діяльності, зміцнювати стратегічні позиції, мінімізувати ризики та забезпечувати довгострокову стійкість у динамічному ринковому середовищі.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У ході проведеного дослідження встановлено, що конкурентоспроможність підприємств деревообробної промисловості є результатом впливу багатовимірної системи взаємопов'язаних детермінант, які охоплюють виробничі, організаційно-управлінські, технологічні, фінансово-економічні, маркетингові, соціально-екологічні та інституційно-ринкові аспекти їх функціонування. Комплексний і системний характер цих факторів зумовлює необхідність їхнього узгодженого розвитку, оскільки дисбаланс хоча б однієї складової неминує призводить до послаблення конкурентних позицій підприємства у динамічному середовищі.

Визначено, що у сучасних умовах пріоритетного значення набувають інноваційно-технологічна модернізація, підвищення ефективності ресурсокористування, цифровізація виробничих процесів, розширення збутових каналів та посилення екологічної відповідальності. Окремої уваги потребують ризики, пов'язані із нестабільністю сировинного забезпечення, мінливістю зовнішніх ринків, регуляторними трансформаціями й обмеженим доступом підприємств до інвестиційних ресурсів, що може спричинити зміну бізнес-моделей та втрату конкурентних переваг. Забезпечення конкурентоспроможності деревообробних підприємств потребує впровадження стратегічно орієнтованого управління, спрямованого на раннє виявлення ризиків, прогнозування кон'юктурних коливань, оптимізацію виробничих процесів і розвиток інноваційного потенціалу. Саме підтримання збалансованої системи стратегічних детермінант дозволить суб'єктам ринку не лише зберігати стабільність діяльності, а й активно формувати нові конкурентні можливості.

Перспективи подальших розвідок полягають у поглибленні методичних підходів до кількісного оцінювання впливу стратегічних детермінант на конкурентоспроможність, розробленні галузевих моделей прогнозування конкурентних позицій підприємств, а також у формуванні системи індикаторів моніторингу ризиків у деревообробній промисловості. Доцільним є також проведення міждержавних порівняльних досліджень, спрямованих на виявлення кращих практик підвищення конкурентних переваг у країнах із подібною структурою ресурсного забезпечення та ринкової кон'юнктури.

Література

1. Hansen, E., Hoen, F.H., Nybakk, E. (2018). Competitive Advantage for the Forest-based Sector in the Future Bioeconomy – research question priority. *BioProducts Business*. Vol. 3, № 2 Pp. 15-28. <https://doi.org/10.22382/bpb-2018-002>
2. Rembiasz, M., Borowiec, A., Czajkowski P., (2024). Competitiveness of Companies Producing Wood-Based Panels as an Example of the Sustainable Development. *European Research Studies Journal*, Vol. 0 (Special A), Pp. 531-547.
3. Sun, Y., Wang, F., Lin, W., Dai, Y., Lin, J. (2025). Timber Industrial Policies and Export Competitiveness: Evidence from China's Wood-Processing Sector in the Context of Sustainable Development. *Forests*. Vol. 16(8), <https://doi.org/10.3390/f16081232>
4. Павліха Н.В., Барський Ю.М., Уніга О.В. Конкурентоспроможність деревообробної промисловості України за умов високої міграційної активності населення. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-82>
5. Hubarieva, I., Hubariev, O., Zinchenko, V., Pronoza, P. (2021). Ensuring the Competitiveness of the Ukrainian Woodworking Industry in the Post-Pandemic Period. *Sustainable Development in the Post-Pandemic Period*. International Scientific and Practical Conference. Vol. 126, <https://doi.org/10.1051/shsconf/202112602001>
6. Shapiro, A. (2024). Export Competitiveness and Sustainable Development of the Ukrainian Timber Industry. *Open Journal of Applied Sciences*, Vol. 14, Pp. 2777–2789. <https://doi.org/10.4236/ojapps.2024.1410181>
7. Губарева І.О., Зінченко В.А., Манойленко О.В., Благун С.І. Детермінанти забезпечення конкурентоспроможності деревообробної промисловості в Україні у повоєнний період. *Проблеми економіки*. 2022. № 1 (51), С.33–40. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-1-33-40>

8. Карпук А.І., Кватирко О.М., Гордійчук А.І. Підвищення конкурентоспроможності лісгосподарських підприємств багатолісного регіону: ключові напрями, механізми та інституціональні форми. *Економіка та держава*. 2021. № 12. С. 17–22. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.12.17>
9. Гайда С.В. Динаміка показників деревозаготовчої галузі в контексті циркулярної економіки. *Forestry, Forest, Paper and Woodworking Industry*. 2025. Вип.51, С.34–48. <https://doi.org/10.36930/42255103>
10. Невар О.В. Теоретичні основи сталого розвитку деревообробної промисловості. *Економічний простір*. 2023. № 188, С. 9–13. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/188-1>
11. Воздвиженський В.В., Тітова М.С. Конкурентоспроможність підприємства: теоретичні аспекти формування та практичний інструментарій реалізації. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2024. № 2(9). С. 58–65. [https://doi.org/10.31319/2709-2879.2024iss2\(9\).318854pp58-65](https://doi.org/10.31319/2709-2879.2024iss2(9).318854pp58-65)
12. Бурлінгас-Оплаканець С.В., Копішинська К.О. Особливості розвитку підприємств деревообробної промисловості в сучасному глобальному середовищі. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: матеріали VI Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Київ, 24 квітня 2025 р.)* Київ: НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2025. С.162.
13. Дергачова В.В., Федірко Г.А. Вплив внутрішнього та зовнішнього середовища на формування конкурентної політики підприємств з оброблення деревини і виробництва виробів з дерева. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2025. № 8. С.563–572. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-8-563-572>
14. Yuniarta, G. A., Diatmika, I. P. G., Yudiantara, I.G.A.P. (2019). Analysis of Competitiveness Determinants of The Woodcraft Industry in Bali. *Atlantis Press*, Vol. 103. <https://doi.org/10.2991/teams-19.2019.49>
15. Klein, S., Belleville, B., Marfella, G., Keenan, R., McGavin, R. L. (2025). Innovation in Timber Processing – A Case Study on Low-Grade Resource Utilisation for High-Grade Timber Products. *Forests*, Vol. 16(7). <https://doi.org/10.3390/f16071127>
16. Sujová, A. J., Hlaváčková, P., Marcinekova, K. (2015). Evaluating the Competitiveness of Wood Processing Industry. *DRVA INDUSTRIJA*, Vol.66 (4), Pp.281-288. <https://doi.org/10.5552/drind.2015.1432>
17. Mensah, P., Pimenta, A.S., de Melo, R.R., Amponsah, J., Tuo, G., Chakurah, I., Ampadu, S.D., Buckman, I., Nikoi, M., Minkah, E., Miranda, N.O., Medeiros, P.L. (2025). The Global Supply Chain of Wood Products: A Literature Review. *Forests*, Vol.16(7), <https://doi.org/10.3390/f16071036>

References

1. Hansen, E., Hoen, F.H., Nybakk, E. (2018). Competitive Advantage for the Forest-based Sector in the Future Bioeconomy – research question priority. *BioProducts Business*. vol. 3, № 2 Pp. 15-28. available at <https://doi.org/10.22382/bpb-2018-002>
2. Rembiasz, M., Borowiec, A., Czajkowski P., (2024). Competitiveness of Companies Producing Wood-Based Panels as an Example of the Sustainable Development. *European Research Studies Journal*, vol. 0 (Special A), pp. 531-547.
3. Sun, Y., Wang, F., Lin, W., Dai, Y., Lin, J. (2025). Timber Industrial Policies and Export Competitiveness: Evidence from China's Wood-Processing Sector in the Context of Sustainable Development. *Forests*. vol. 16(8), available at <https://doi.org/10.3390/f16081232>
4. Pavlikha N.V., Bars'kyj Yu.M., Uniha O.V. Competitiveness of Ukraine's woodworking industry amid high migration activity among the population. *Economy and society*. 2024. no 60, available at DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-82>
5. Hubarieva, I., Hubariyev, O., Zinchenko, V., Pronoza, P. (2021). Ensuring the Competitiveness of the Ukrainian Woodworking Industry in the Post-Pandemic Period. *Sustainable Development in the Post-Pandemic Period*. International Scientific and Practical Conference. no 126, available at <https://doi.org/10.1051/shsconf/202112602001>
6. Shapiro, A. (2024). Export Competitiveness and Sustainable Development of the Ukrainian Timber Industry. *Open Journal of Applied Sciences*, no. 14, pp. 2777–2789. available at <https://doi.org/10.4236/ojapps.2024.1410181>
7. Gubareva I.O., Zinchenko V.A., Manoilenko O.V., Blagun S.I. (2022). Determinants of ensuring the competitiveness of the woodworking industry in Ukraine in the post-war period. *Problems of the economy*. no 1 (51), pp.33–40. available at DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-1-33-40>
8. Karpuk A.I., Kvatirko O.M., Gordiychuk A.I. (2021). Improving the competitiveness of forestry enterprises in a multi-forest region: key directions, mechanisms and institutional forms. *Economy and State*. no 12. С. 17–22. available at <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.12.17>
9. Haida S.V. (2025). Dynamics of indicators in the timber industry in the context of the circular economy. *Forestry, Forest, Paper and Woodworking Industry*. no.51, pp.34–48. available at <https://doi.org/10.36930/42255103>
10. Nevar O.V. (2023). Theoretical foundations of sustainable development of the woodworking industry. *Economic space*. no.188, pp. 9–13. available at DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/188-1>
11. Vozdvyzhensky V.V., Titova M.S. (2024). Competitiveness of an enterprise: theoretical aspects of formation and practical tools for implementation. *Economic Bulletin of Dnipro State Technical University*. no. 2(9). pp. 58–65. available at [https://doi.org/10.31319/2709-2879.2024iss2\(9\).318854pp58-65](https://doi.org/10.31319/2709-2879.2024iss2(9).318854pp58-65)
12. Burlingas-Oplakanets S.V., Kopishinska K.O. Features of the development of woodworking enterprises in the modern global environment. Business, innovation, management: problems and prospects: materials of the VI International Scientific and Practical Conference (Kyiv, 24 April 2025). Kyiv: NTUU 'Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute', 2025. pp.162.
13. Dergachova V.V., Fedirko G.A. (2025). The influence of internal and external environments on the formation of competitive policy for enterprises engaged in wood processing and the manufacture of wood products. *BUSINESSINFORM*. 2025. no. 8. pp.563–572. available at DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-8-563-572>
14. Klein, S., Belleville, B., Marfella, G., Keenan, R., McGavin, R. L. (2025). Innovation in Timber Processing – A Case Study on Low-Grade Resource Utilisation for High-Grade Timber Products. *Forests*, no.16(7). available at <https://doi.org/10.3390/f16071127>
15. Sujová, A. J., Hlaváčková, P., Marcinekova, K. (2015). Evaluating the Competitiveness of Wood Processing Industry. *DRVA INDUSTRIJA*, no. 66 (4), pp.281-288. available at <https://doi.org/10.5552/drind.2015.1432>
16. Mensah, P., Pimenta, A.S., de Melo, R.R., Amponsah, J., Tuo, G., Chakurah, I., Ampadu, S.D., Buckman, I., Nikoi, M., Minkah, E., Miranda, N.O., Medeiros, P.L. (2025). The Global Supply Chain of Wood Products: A Literature Review. *Forests*, no. 16(7), available at <https://doi.org/10.3390/f16071036>